TEKST Marieke Enter **FOTOGRAFIE** René van den Burg

INTERVIEW
Algemeen directeur Dick Weiffenbach neemt afscheid

MEER LEZEN
bit.ly/weiffenbach

Dick Weiffenbach trad in juli 2020 aan als algemeen directeur van Netbeheer Nederland, na bijna 35 jaar in de consultancy gewerkt te hebben (o.a. EY, HVG Law). Hij noemde het destijds 'een voorrecht om de ervaring en professionaliteit uit een lange loopbaan, waarin ik van alles heb meegemaakt, nu in te zetten voor een publieke rol.' Met een vergelijkbaar gevoel neemt hij afscheid: "Ik vond het geweldig om te doen, samen met de betrokken bestuurders, stakeholders en medewerkers van Netbeheer Nederland. Ik voel me echt bevoorrecht."

'HET MOET VEEL RADICALER'

Begin september kondigde algemeen directeur Dick Weiffenbach zijn vertrek bij Netbeheer Nederland aan. De organisatie die hij straks overdraagt, is een andere dan die hij vier jaar geleden aantrof. Ook het speelveld veranderde flink. 'Er is een kleine revolutie geweest. En toch denk ik weleens: ik had er veel harder op moeten duwen.'

WAAROM IS DIT HET MOMENT OM HET STOKJE OVER TE DRAGEN?
"De ledenraad had destijds een buitengewoon boeiende opdracht voor me: maak van Netbeheer Nederland een samenwerkingsplatform voor de energietransitie, met één stem en één visie. Ik heb dubbelgecheckt bij ze: meen je dat echt? Want dat betekent nogal wat. Ik moet zeggen: ze hebben woord gehouden, er is de afgelopen vier jaar héél veel veranderd bij de netbeheerders. Het sluitstuk is de herziene organisatie van Netbeheer Nederland zelf, die vanwege de groeiende uitdagingen voor de sector in de tussentijd is verdrievoudigd qua personele omvang. Daarmee zit mijn opdracht er nu echt op. (Lachend:) Mijn vrouw noemt dit de meest uit de hand gelopen bonusbaan *ever*."

ZIET DE BUITENWERELD DIE VERANDERING OOK, DENK JE?
"We hebben net nieuw reputatieonderzoek laten doen en dat was behoorlijk complimenteus. Twee jaar geleden leverde dat een 6,5 op als cijfer en veel commentaar. Nu is dat een 7,1 en positieve feedback. Dat vind ik een hele prestatie. Want laten we eerlijk zijn: er is geen koffietafel in Nederland waar de netbeheerders de afgelopen jaren níet besproken zijn – in negatieve zin."

JE WAS ZELF OOK KRITISCH, MET EEN TYPERING VAN DE NETBEHEERDERS ALS 'HET BRANDALARM VAN DE ENERGIETRANSITIE: WIJ GAAN PAS AF ALS IETS NIET KAN'. DAT IS VERANDERD?
"Er is een duidelijke kentering, ja. Bestuurders hebben de switch van reactief naar proactief al goed gemaakt, blijkt ook uit het reputatieonderzoek. Nu moeten we zorgen dat de rest van de organisaties daarin mee kan. Netbeheerders werken van oudsher risicomijdend, maar zonder risico's kom je nergens in de energietransitie. Die *cultural gap* is een serieuze opgave waarin elke netbeheerder stappen te zetten heeft. We moeten nog veel meer onze nek uitsteken. Laat de netbeheerders die gids maar zijn die het voortouw neemt."

DEELT IEDEREEN DAT GEVOEL VAN URGENTIE?
"Ik zou willen dat iedereen in Nederland, van burgers en bedrijven tot politici, zich realiseert wat een onmenselijk grote opgave de energietransitie eigenlijk is. Want dan kan Nederland het op een ándere manier aanpakken. Het draait nog te veel om punten en komma's. Maar voor de energietransitie is de 80 procent waarmee je snelheid kunt maken véél belangrijker dan die 100 procent perfectie, want die verloopt drie keer zo traag."

WAT STAAT NEDERLAND TE DOEN, VIND JE?
"Ten eerste een goed plan maken voor een integraal energiesysteem dat een duidelijke richting kiest – en dus niet twee of drie sporen naast elkaar. Natuurlijk moet dat plan adaptief zijn; je kunt het niet voor 15 jaar dichttimmeren. Maar de richting moet vastliggen. En ten tweede moet de uitvoering strak worden geregeld, met een heldere prioritering: regio voor regio, wijk voor wijk. Waar ook voldoende geld voor is gereserveerd, want deze klus moet zo snel mogelijk geklaard: hoe langer het duurt, hoe hoger de maatschappelijke kosten. En het derde punt is goed leren omgaan met het nieuwe energiesysteem. Het werkt anders dan het huidige; altijd 'gewoon' op elk gewenst moment stroom kunnen tappen wordt onbetaalbaar. Op die drie thema's moet de overheid de regie nemen. En liefst via een wet. De energietransitie is té belangrijk om te riskeren dat het speelbal kan worden van politiek geharrewar."

BEN JE HOOPVOL DAT DIE RICHTING EN REGIE ER SNEL KOMEN?
"Het is een van de dingen waarvan ik nu denk: ik had er veel harder op moeten duwen. De transitie gaat niet lukken met een lieve en voorzichtige aanpak. Er is al veel bereikt, we hebben een kleine revolutie doorgemaakt. Maar het moet veel radicaler, extremer. We hebben te veel te verliezen om klimaatverandering niet serieus te nemen – en er wacht een prachtig perspectief als we het wél goed doen: een veel schonere, stillere en nieuwe wereld."